

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/85/2013
Identifikačné číslo spisu:	7010212976
Dátum vydania rozhodnutia:	12.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7010212976.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľky G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., zastúpenej JUDr. Ľubomírom Čigášom, bytom H., proti odporkyni Sociálnej poisťovni - ústrediu, Ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia 1 a 2 odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.03.2010 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012, konajúc o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sd/21/2010-233 zo dňa 23.08.2013, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sd/21/2010-233 zo dňa 23.08.2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutia 1 a 2 odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.03.2010 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012.

1) Rozhodnutím 1 č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.03.2010 odporkyňa zvýšila podľa § 70 ods. 1, § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) navrhovateľke invalidný dôchodok od 27.02.2007 na sumu 4.888,- Sk (162,25 €) mesačne a súčasne podľa § 82 zákona o sociálnom poistení rozhodla o valorizácii uvedeného dôchodku.

2) Rozhodnutím 2 č. XXX XXX XXXX X . zo dňa 19.03.2010 odporkyňa zvýšila podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona o sociálnom poistení navrhovateľke sumu invalidného dôchodku od 19.05.2009 na 432,90 € mesačne a od 01.01.2010 na sumu 446,20 € mesačne.

3) Rozhodnutím (1) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012 odporkyňa znížila podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona o sociálnom poistení navrhovateľke sumu invalidného dôchodku od 06.04.2012 na 210,10 € mesačne.

4) Rozhodnutím (2) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012 (zrušené - pozn. najvyššieho súdu)

odporkyňa podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zrušila svoje rozhodnutie 2 č. XXXXXX XXXX z 19.3.2010 o zvýšení invalidného dôchodku od 19.5.2009, a to s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie, pobočka Košice zo dňa 7.2.2012 je u navrhovateľky miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 27.2.2007 nie 75 %, ale 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Predmetné rozhodnutie odporkyňa na základe protestu prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava č. Kd 268/12-12 zrušila ďalším vlastným rozhodnutím č. XXXXXX XXXX X, BA - 100411/2012, 34556/2012-BA z 12.09.2012, ktorým podľa § 27 ods. 1 v spojení s § 26 ods. 2 zákona č. 153/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov bolo vyhovené protestu prokurátora proti hore uvedenému rozhodnutiu odporkyne č. XXXXXX XXXX X z 24.02.2012.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že zhodné závery posudkových lekárov o zdravotnom stave navrhovateľky sú pre súd v konaní podľa § 2501 a nasl. O.s.p. dôkazmi vykonanými v konaní pred správnym orgánom, ktorých obsah súd nemôže pri hodnotení dôkazov jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti obísť, alebo znižovať ich dôkazný význam, ak v konaní nezistí iné skutočnosti, vyvracajúce závery podaných posudkov. Krajský súd vychádzajúc z obsahu podaného opravného prostriedku a po oboznámení sa s obsahom lekárskeho posudku nezistil žiadne relevantné dôvody spochybňujúce závery posudkových lekárov a znalcov o zdravotnom stave navrhovateľky pri posudzovaní jej invalidity. Dané konštatovanie krajský súd uviedol aj vzhľadom na opakované námietky zaujatosti označené navrhovateľkou voči znalcom a posudkovému lekárovi. Krajský súd nezistil žiadnu skutočnosť právne spochybňujúcu objektivitu podaných posudkov. V súvislosti so závermi znalcov a posudkových lekárov o miere invalidity navrhovateľky, predovšetkým zohľadňujúc záver znalcov a posudkového lekára MUDr. Z. H. v posudku z 15. januára 2013 (č. l. 193, 194 spisu), ako aj v predchádzajúcom posudku zo 7. februára 2012 (č. l. 98-104 spisu) o tom, že posúdenie úrovne invalidity posudkovými lekármi dňa 11.2.2010 (miera invalidity 75%) nebolo správne, niet objektívnych nálezov podľa záverov znalca ortopéda na tak výrazný stupeň invalidity, rovnako nie sú dôvody ani z pohľadu znalca - neurológa, krajský súd uviedol, že sa zaoberal právnou otázkou možnosti zrušenia pôvodného rozhodnutia odporkyne z 19.3.2010 zohľadňujúceho nesprávne určenú vysokú mieru invalidity u navrhovateľky. Súd, berúc do úvahy aj procesné návrhy navrhovateľky na zastavenie preskúmavacieho konania v časti týkajúcej sa miery invalidity branej odporkyňou do úvahy pri vydaní rozhodnutia z 19.3.2010 dospel k záveru, že zrušenie daného rozhodnutia by bolo v neprospech navrhovateľky, čím by mohla byť navrhovateľka ukrátená na svojich právach nadobudnutých vydaním rozhodnutí odporkyne 1. a 2. č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.3.2010. Odborným podkladom týchto rozhodnutí boli totiž práve posudkové závery odporkyne vzťahujúce sa na lekárske nálezy predložené v administratívnom konaní navrhovateľkou, a preto súd vychádzal pri posudzovaní danej dielčej právnej otázky z obsahu ustanovenia § 250i ods. 1 O. s. p. s použitím § 2501 ods. 2 O. s. p. a v ňom obsiahnutej právnej zásady, v zmysle ktorej pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Následné odborné prehodnotenie posudkových záverov o miere invalidity navrhovateľky 75 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou bolo podľa názoru súdu relevantným právnym dôvodom pre vydanie rozhodnutia z 24.2.2012, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona o sociálnom poistení znížila navrhovateľke sumu invalidného dôchodku od 6.4.2012 na 210,10 Eur mesačne, a to s ohľadom na hore citované odborné závery posudkového lekára a znalcov z odboru neurológie a ortopédie.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie dôvodiť dôvodmi uvedenými v § 205 ods. 2 písm. b), c), d), f), h) a v § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. (A) Uviedla, že prvostupňový súd sa náležite nevysporiadal so zákonnosťou rozhodnutí odporkyne, pretože rozhodnutie (2) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012 bolo na základe podaného protestu prokurátora zrušené odporkyňou, a preto rozhodnutie (1) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012 stratilo svoj podklad a nemožno ho vnímať ako samostatné. Ide o nulité rozhodnutie. Navyše rozhodnutie (1) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012 nespĺňa zákonom predpísané náležitosti. Dispozíciu na opravu vlastného rozhodnutia odporkyne dáva zákon o sociálnom poistení iba v ustanovení § 217 ods. 1 v rámci autoremedúry. (B) Ďalej navrhovateľka uviedla, že prvostupňový súd náležite neodôvodnil svoje rozhodnutie, pretože z dôvodu existencie dvoch vzájomne rozporných rozhodnutí odporkyne a absencie akejkolvek úvahy či vysvetlenia o dôvodoch strohého konštatovania o vecnej správnosti rozhodnutí

odporkyne je rozhodnutie prvostupňového súdu nepreskúmateľné. Súd taktiež neuviedol vo svojom rozhodnutí žiadne úvahy, ktorými by obhájil závery znalcov, ktorými bolo naznačené, že diagnózy, ktoré neboli v posudkoch zahrnuté, sú bez reálneho významu pre posúdenie stavu, bez toho, aby sa vysporiadal, prečo práve tieto by nemali mať vplyv na celkové posúdenie zdravotného stavu. (C) Rozhodnutie odporkyne má vady, ktoré majú vplyv na správnosť a zákonnosť rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 250i ods. 3 O.s.p., pretože odporkyňa (jej posudkový lekár) znemožnil navrhovateľke zúčastniť sa konania o opravnom prostriedku - posudzovania jej zdravotného stavu pred posudkovým lekárom dňa 07.02.2012, a tým aj možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia. (D) Ďalej uviedla, že rozhodnutie odporkyne má vady v skutkových zisteniach v zmysle § 250j ods. 2 O.s.p., pretože súd v odôvodnení nijako neodôvodnil, prečo bola invalidita 75% v posudku zo dňa 11.02.2010 nadhodnotená; súdni znalci a lekári nezhodnotili významné lekárske správy od odborných lekárov, ale len formálne preradili postihnutie navrhovateľky do inej kapitoly podľa prílohy k zákonu o sociálnom poistení. (E) Rozhodnutie prvostupňového súdu je nevykonateľné a nepreskúmateľné, pretože rozhodnutiami je vytvorený stav právnej neistoty, kedy sa na navrhovateľku vzťahujú dve rozhodnutia odporkyne. Súd sa taktiež nevysporiadal s námietkami navrhovateľky voči znaleckým posudkom súdnych znalcov, keďže títo neuviedli vo svojich posudkoch dôležité diagnózy rozhodujúce pre posúdenie postihnutia navrhovateľky, čo je podľa jej názoru dôkazom ich zaujatosti a účelovosti. (F) Postupom prvostupňového súdu bol porušený zákon, pretože súd nerozhodol o opakovaných procesných návrhoch na zastavenie konania podľa § 96 ods. 1, § 250h ods. 2, § 250d ods. 3 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. Navrhuje preto odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutia odporkyne zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou. Sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhuje odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p.. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je nedôvodné. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 12.11.2014 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 250l O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 250i ods. 1 a ods. 3 O.s.p., pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 196 ods. 3, ods. 6 a ods. 7 zákona o sociálnom poistení, organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže ustanoviť znalca podľa osobitného predpisu, ak je na odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie potrebný znalecký posudok. Účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

Podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne o invalidnom dôchodku, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne.

Z súdneho spisu odvolací súd zistil, že rozhodnutím 1 č. XXXXXX XXXX zo dňa 19.03.2010 bola navrhovateľke podľa § 70 ods. 1 a § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšená od 27.02.2007 suma invalidného dôchodku na sumu 4 888 Sk mesačne. Rozhodnutím 2 č. XXXXXX XXXX zo dňa 19.03.2010 bola navrhovateľke podľa § 70 ods. 1 a § 112 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení zvýšená suma invalidného dôchodku od 19.05.2009 na sumu 432,90 Eur mesačne. Rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 19.03.2010 bolo vydané na podklade lekárskej správy posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočka Humenné zo dňa 11.02.2010 (realizácia rozsudku KS v Košiciach č. 6Sd/77/2008-98 zo dňa 10.9.2009). Podľa uvedenej lekárskej správy je navrhovateľka invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení od 27.02.2007 s mierou poklesu 45 % a od 19.05.2009 s mierou poklesu 75 %. Navrhovateľka napadla správnosť rozhodnutia č. XXX XXX XXXX zo dňa 19.03.2010 opravným prostriedkom zo dňa 20.04.2010 a poukazovala na potrebu vykonania znaleckého dokazovania, ktorým by sa dokázal pôvod postihnutia chrbtice. Navrhovateľka

navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť ako nepreskúmateľné a vydané bez zistenia skutkového stavu. Žiadala preskúmať určenie dátumu vzniku invalidity. V rámci konania o opravnom prostriedku boli vyhotovené znalecké posudky z oblasti neurológie a ortopédie, z ktorých vyplýva, že invalidita bola v lekárskej správe zo dňa 11.02.2010 nesprávne zhodnotená. Išlo o znalecký posudok MUDr. E. č. 1 z odboru neurológie zo dňa 16.09.2011 a znalecký posudok MUDr. X. č. 118 z odboru ortopédie zo dňa 20.12.2011. Znalecké posudky vo vzájomnej zhode dokumentujú zdravotný stav navrhovateľky. Zo súdnoznaleckých posudkov vyplýva, že invalidita bola posudkovým lekárom sociálneho poistenia dňa 11.02.2010 nesprávne zhodnotená, nakoľko zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľky bolo konštatované na základe prepúšťacej správy z hospitalizácie na FRO oddelení NsP v Šaci z 19.05.2009, kedy bol konštatovaný diagnostický záver ventrolistézy L5 II.-III. stupeň, avšak bez náležitého podloženia ortopedickým vyšetrením, ktoré jediné má v kompetencii stanoviť uvedenú diagnózu a aj rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo nesprávne zaradené do príslušnej kapitoly. Po opätovnom hodnotení zdravotného stavu na základe vypracovaných znaleckých posudkov sa posudkový lekár sociálneho poistenia, ústredie so sídlom v Košiciach v lekárskej správe vypracovanej dňa 07.02.2012 priklonil k názoru, že dátum vzniku invalidity je stanovený na deň 27.02.2007, kedy bola navrhovateľka uznaná prvý krát invalidnou a zároveň v lekárskej správe konštatuje, že zdravotný stav navrhovateľky bol v lekárskej správe posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočka dňa 11.02.2010 nadhodnotený a funkčné postihnutie navrhovateľky zdôvodňuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % a nie 75 %. V dôsledku zmeny v posudkových záveroch o výške miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo 75 % na 45 % bol opätovne posúdený nárok navrhovateľky na invalidný dôchodok. Sociálna poisťovňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 24.02.2012 zrušila v súlade s ustanovením § 112 ods. 1 zákona v rámci autoremedúry napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 19. marca 2010 o zvýšení invalidného dôchodku od 19.05.2009. Zároveň ďalším rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 24. februára 2012 navrhovateľke od 06.04.2012 znížili sumu invalidného dôchodku. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodla rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.09.2012 (BA-100411/2012, 34556/20 12-BA, k Č. Kd 268/12-12) o proteste prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava podanom proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012, ktorým zrušila neprávoplatné rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX zo dňa 19.03.2010 o zvýšení sumy invalidného dôchodku od 19.05.2009. Sociálna poisťovňa týmto rozhodnutím podľa § 27 ods. 1 v spojení s § 26 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z.z. z protestu prokurátora vyhovel a rozhodnutie č. XXX XXX XXXX . zo dňa 24.02.2012 (ktorým bolo zrušené neprávoplatné rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 19.03.2010) zrušila. V zmysle podania navrhovateľky zo dňa 02.11.2012 bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený. Posudkový lekár sociálneho poistenia, ústredie dňa 15.01.2013 opätovne posúdil zdravotný stav navrhovateľky, pričom si vyžiadal doplnenie znaleckých posudkov. Súdny znalec, MUDr. X. sa vyjadril, že na záveroch znaleckého posudku č. 118/2011, ktorý bol vypracovaný dňa 20.12.2011, trvá v plnom rozsahu. Súdna znalkyňa MUDr. E. sa vyjadrila, že posúdenie invalidity posudkovými lekármi dňa 11.02.2010 nebolo správne, pretože niet objektívnych nálezov podľa záverov znalca ortopéda na tak výrazný stupeň invalidity, rovnako nie sú dôvody ani z pohľadu znalca - neurológa. Na základe doplnkov znaleckých posudkov súdnych znalcov z odboru ortopédie a neurológie posudkový lekár konštatoval, že niet dôvodov na zmenu pôvodného posudku zo dňa 7.02.2012 (stanovenie MPSVZČ 45 %).

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku doplnia ďalšie dôvody.

Podobne ako uviedol krajský súd, tak aj odvolací súd je toho názoru, že v zmysle § 250i ods. 1 O.s.p. je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania rozhodnutia pred správnym orgánom. Správny súd síce je oprávnený vykonať dôkazy nevyhnuté na preskúmanie rozhodnutia, avšak nesmie tým nahrádzať činnosť správneho orgánu v správnom konaní tak, že v podstatnej miere zistí skutkový stav veci vykonávaním dôkazov v súdnom konaní. Ak by nastala takáto okolnosť, bol by to dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu ako nezákonného podľa § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. Preto krajský súd nepochybil, ak rozhodol na takom skutkovom základe, ktorý bol zistený správnym orgánom v správnom konaní.

Čo sa týka záverov znaleckých posudkov a lekárskeho správ týkajúcich sa posúdenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľky za účelom určenia výšky invalidného dôchodku, odvolací súd poznamenáva, že krajský súd žiadnym z týchto dôkazných prostriedkov nie je viazaný a posudzuje ich podľa svojej vlastnej úvahy jednotlivo, ale tiež v ich vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi. Ak ale ide o otázky spojené s odbornými lekáskymi znalosťami, neprislúcha správnomu orgánu, krajskému súdu, ani odvolaciemu súdu posudzovať ich správnosť (jeho závery), hodnotia iba to, či úvahy znalca (lekára) zodpovedajú zásadám logiky a skutkovým záverom vyplývajúcim z dôkazov vykonaných správnym orgánom, prípadne súdom. Ako už bolo uvedené, závery lekárskeho posudku a závery znaleckého posudku sú vo „vzácnnej“ obsahovej zhode, dokumentujú zhodnotený zdravotný stav navrhovateľky s funkčným postihnutím v priebehu rokov. Najvyšší súd pri posudzovaní, či boli vzaté do úvahy všetky relevantné námietky účastníka konania, teda či taký posudok je úplný, logický a presvedčivý a či dokazovanie v správnom konaní bolo vykonané v dostatočnom rozsahu a za súčasného preskúmania konania, ktoré napadnutým rozhodnutiam predchádzalo, nezistil také vady rozhodnutia a konania, ktoré by spôsobovali nezákonnosť rozhodnutí odporkyne.

K námietke navrhovateľky, že rozhodnutie (1) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012 je nulité, pretože stratilo svoj základ, čo vytvára právnu neistotu tým, že sa na navrhovateľku vzťahujú dve navzájom si odporujúce rozhodnutia, najvyšší súd dodáva, že rozhodnutím 2 č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19.03.2010 sa navrhovateľke zvýšil invalidný dôchodok od 19.05.2009 na 432,90 € mesačne a od 01.01.2010 na sumu 446,20 € mesačne na základe lekárskej správy zo dňa 11.02.2010 (prvý právny stav). V dôsledku opätovného preskúmania zdravotného stavu navrhovateľky za účelom posúdenia poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vydala odporkyňa dve rozhodnutia, pričom prvým znížila výšku invalidného dôchodku a druhým rušila pôvodné rozhodnutie. Odvolací súd súhlasí s názorom prokuratúry a je toho názoru, že odporkyňa nezákonne zrušila pôvodné rozhodnutie na základe autoremedúry, pričom sa domnieva, že takéto rozhodnutie nebolo ani potrebné rušiť, pretože rozhodnutia o invalidných dôchodkoch nepredstavujú res iudicata (prekážku rozhodutej veci). Zákon o sociálnom poistení (§ 71 ods. 10 v spojení s § 112 ods. 4) umožňuje na základe nového preskúmania zdravotného stavu opätovne rozhodnúť o invalidnom dôchodku. Rozhodnutím (1) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.02.2012 došlo k zníženiu invalidného dôchodku na základe záveru posudkového lekára zo dňa 07.02.2012 (druhý právny stav). Výška invalidného dôchodku vychádzajúca z pôvodného rozhodnutia odporkyne sa tak na základe nového rozhodnutia znížila, pričom treba uviesť, že tieto dve sumy neexistujú popri sebe súčasne (nejde o dva invalidné dôchodky - takýto stav by spôsoboval právnu neistotu), ale v rámci toho istého invalidného dôchodku sa menila len výška sumy od určitého obdobia. Uvedené oprávnenie odporkyne zmeniť sumu dávky je zakotvené v § 112 zákona o sociálnom poistení.

Ohľadom námietky navrhovateľky týkajúcej sa oprávnenia odporkyne na opravu vlastného rozhodnutia, najvyšší súd poukazuje na súdnu prax (pozri rozsudok NS SR 9So/35/2012 z 27.03.2013) podľa ktorej: „Rozhodnutie o nároku na dávku dôchodkového poistenia je možné napadnúť opravným prostriedkom, o ktorom rozhoduje súd v konaní podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. Ide teda o preskúmanie neprávoplatného rozhodnutia, v rámci ktorého pri posudzovaní zdravotného stavu a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť môže posudkový lekár ústredia (§ 179 ods. 1 písm. h/ v spojení s § 153 ods. 3 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z.) zohľadniť nielen novšie nálezy, ale na základe skorších podkladov aj posúdiť podmienky vzniku invalidity inak, ako posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne. Kým konanie o opravnom prostriedku nie je právoplatne skončené, odporkyňa môže posúdiť nárok na invalidný dôchodok na základe nových skutočností a vydať aj také nové rozhodnutie, ktorým opravnému prostriedku nevyhoví, resp. nevyhoví v celom rozsahu. Účelom ustanovenia § 219 ods.3 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je vylúčenie možnosti vydať rozhodnutie, ktorým sa opravnému prostriedku nevyhoví v celom rozsahu. Jeho cieľom je, aby odporkyňa v prípade, že opravnému prostriedku v celom rozsahu nevyhoví, predložila opravný prostriedok súdu a teda, aby žiadateľovi bol zaručený prístup k súdu a súdne preskúmanie rozhodnutia“.

Ak navrhovateľka namietala vykázanie zo zasadnutia dňa 07.02.2012, na ktorom mal byť posúdený jej zdravotný stav za účelom určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, najvyšší súd súhlasí s postupom posudkového lekára odporkyne, keďže bývalý splnomocnený zástupca (Ing. Križan) navrhovateľky počas zasadnutia 07.02.2012 opakovane požadoval rôzne úpravy lekárskej správy posudkového lekára odporkyne so svojimi dodatkami nerešpektujúc opakovane upozornenie posudkového lekára, že svoje námietky k rokovaniu aj k samotnému konaniu môže v plnej miere uviesť v lekárskej správe na mieste na tom určenom. Vzhľadom na to, že ani po opakovaných výzvach zástupca s navrhovateľkou neboli ochotní rešpektovať priebeh konania, pričom jadrom sporu bolo zaviazanie posudkového lekára, aby zhodnocoval len dátum vzniku invalidity, boli vykázaní z miestnosti s tým, že ďalšie konanie prebehlo v neprítomnosti posudzovanej. Keďže podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie, a z posudku posudkového lekára vyplýva, že pri posúdení zdravotného stavu navrhovateľky vychádzal lekár z rôznych lekárskeho správ a vyšetrení (č. l. 101 - 103 súdneho spisu), najvyšší súd je toho názoru, že posudkový lekár určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zákonným spôsobom, pričom nemá pochybnosti o správnosti jeho záverov.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani odvoláciu námietku, že súd nerozhodol o opakovaných procesných návrhoch na zastavenie konania v súvislosti s čiastočným späťvzatím návrhu (opravného prostriedku) navrhovateľky, ktorým obmedzila rozsah preskúmania rozhodnutia odporkyne len na otázku dňa vzniku invalidity. Obmedzenie rozsahu dôvodov opravného prostriedku nie je späťvzatím opravného prostriedku v zmysle § 96 O.s.p., ide o obmedzenie rozsahu napadnutia správneho rozhodnutia v zmysle § 250h ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., ktoré nie je dôvodom na čiastočné zastavenie konania.

Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/39/2013-31 zo dňa 31.07.2013 potvrdil ako vecne správny.

Na záver najvyšší súd poznamenáva, že v prípade, ak by v budúcnosti došlo k relevantnej zmene zdravotného stavu navrhovateľky a k jeho zhoršeniu, môže navrhovateľka opätovne požiadať o zvýšenie invalidného dôchodku na základe nového preskúmania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľka v konaní nebola úspešná a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.